

ta cap al mossàrab, amb reducció de *-air*, com en *Llombai*, i *Patrairs* > *Patraix*.

Les fonts àrabigues del mossàrab, *PAlc.* (246) i P. de la Torre registren *manqaira* 'esteva de l'arada', i com que *nq* passa normalment a *ng*, només hem de suposar que hi hagué un *manqair* col·lectiu, oposat a aquell *manqaira* ('nomen unitatis'), evident descendent mossàrab d'un romànic *MANICARIA (*maneguera*, cast. *manguito*), que fàcilment pendria el sentit dels revolts, de forma arquejada, dels camins que puguen fent marrades...

En efecte per aquell vessant del terme de Xàtiva s'enfila la gran carretera que, des d'Anaur, puja a Canals fent nombrosos revolts fins al *Port de l'Ollerria*. Semànticament hi comparem la Serra de *Mantinell*, en el Ripollès, deriv. del *mantí* (el de l'arada i de l'espasa); i el ribagorçà *Mangades* (supra).

El nom *Mangai* es repeteix en el terme de Montesa, alguns k. a l'O. de l'altre (xxxii, 54ss.). I prop d'aquest, a Vallada (xxxii, 68.24) hi ha l'*Altet del Mango*, forma de sentit ben paral·lel al de *mantí* i *Mantinell*. Cf. també *Màneg*, *Meneguet* (s.v. *Mànega*)

Manganell, V. *Marganell* *Mangons*, V. *Montgó*
Manglana, V. *Magrana* *Mangrana*, V. *Magrana*

MANIGUELLIA, Solana de ~

En el terme de Durro (Vall de Boí) (1953, XIII, 158). Nom de lloc provinent d'un abstracte derivat en *-ia* que designa la corporació dels *marguillers* o *marrellers* (els obrers, els qui curen de les obres a l'església del poble): mot viu al Rosselló i Cerdanya, (a. 1343), del ll. MATRICULARIUS, fr. ant. *marreglier* (DECat. v, 479b51ss.); amb dissimilació *r* > *marigler* > **manigler*, i ajudant-hi influència de *dominicalia* 'drets dominicals'. En els pobles de la vall hi ha altres propietats que han estat assignades a despeses del culte: *Les Plejanies* (TVBoí II, 11), *La Llàntia* etc.

Manil, V. *Montmaneu* i *Manola*

MANIMUNSONS

Pda. del te. de Serradui a l'alt Isàvena: com sugereixo ja en *E.T.C.* II, 118 i 265, és un dels topònims àrabs d'aquesta zona, resultant segurament d'assimilació vocàlica i consonàntica de *Benimansóns*, plural secundari d'un *Beni-mansûr*, àr. *mansûr* 'socorregut' i 'victoriós': no sols epítet de guerrers com Almansor sinó també NP corrent a Aràbia (Hess, 50a) i Algèria (*GGA*lg. 262e). I cf. *Monsó* a l'art. *Mo-* (misc. àrab.)

MANISES

Vila valenciana a la dreta del Túria, uns 10 k. aigües amunt de València, d'universal renom per la fabricació de la seva ceràmica.

Pron. mod.: *manises*, 1935, 1962: oït per tota la rodalia i més lluny. Com nom comú de les rajoles; i altres obres ceràmiques, es pronuncia *manizes* amb sonora a Albaida, Alcoi, El Palomar, testifica J.G.M., 1935; és clar que la pron. *-ises* de l'Horta i ciutat de València és deguda a llur pron. apitxada. *Gentilici*: *manisēros* (Val., etc.: J.M.G.).

MENCIONS ANT. En el *Rept.*: *Manizes*, citada junt amb *Paterna* (Bof., p. 371), com alq. donada l'a. 1237 a Artal de Luna. Car ja hi havia passat Jaume I, amb les seves hosts, en l'audaç cavalcada que feren fins al Xúquer i Cullera abans d'empendre el setge de la ciutat, com explica la seva crònica: «---a *Manizes* ---», ed. Ag., p. 233.4); 1237: *Manizes* (Huici I, 260).

No comprovo com està escrit en els dos docs. següents; com que Martínez Ferrando ha cedit al mal costum de «normalitzar» els detalls ortogràfics tan possible és que en els dos documents següents, vagi amb *-z-* com amb *-s-*: 1275: «Cullera i Corbera i llocs de *Manises* i Paterna»; 1279: «els veïns de Paterna, Torrent i *Manises*» (MtzFdo, *Doc.Val.ACA* I, 1863 i II 657). En Muntaner: «...Quart e *Manizes*» cap. IX (ed. Bof., *Manitzes*, Casac., 30.18); 1329: *Manizes* (*BABL* v, 119); 1342: *Manizes*, junt amb altres diverses cites del S. XIV en *Al-And.* XVI, 183. 1363: *Manitzes* en un doc. en *DAG.* En Eiximenis: *Regiment d.I.C.Pública*: *Manises* (*N.Cl.* 27.21) però també *Manizes* (ib. 32.30); 1404: *Manitxes* (Rubió i Lluch, *Docs.Cult.* II, 373) sens dubte err. de còpia per *Manitzes*, (lletres llavors tan semblants); 1594: *Manisses* (*BSCC* XIV, 96); 1609: *Manizes* (Reglà-Boronat, 113). Cf., encara *El Arch.* v, 306.

ETIM. Verge encara d'estudis (res Oliver-Asín, *AlcM.* etc.). Només Escolano es llança a una de les seves atzagaiades pseudo-àrabigues que és ben sobrer reportar ni refutar, més que més havent estat ja rebutjada per Julià Ribera el qual, ai de nosaltres, s'abstingué còmodament de dir-ne res més. (*Disert. y Op.* II 189).

El fet de trobar-lo des dels anys de la Conquesta, i escrit sempre amb *-z-* o *-tz-* en una vintena de mencions medievals, no solament mostra que és precatalà, sinó que és difícil que sigui pre-romà, ni romànic mossàrab: com sigui que si existeixen mossarabismes amb *-z-* sonora —i cal dubtar-ne— no són gaires.

A un origen àrab, doncs, és al que ens sentim propensos. Això, però, no es presenta planer, car les principals sibilants de l'àrab, el *sin* i el *šad*, donen